

ΣΑΒΒΑΤΟ 1 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2025

**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ
ΛΑΤΙΝΙΚΩΝ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ**

Υπεύθυνη ομάδας Λατινικών: ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΧΑΝΤΖΟΥΛΗ
Επιμέλεια διαγωνίσματος: ΜΙΛΤΟΣ ΣΥΡΜΟΣ

A1. Τον σοφό ούτε η φτώχεια ούτε η λύπη εμποδίζουν, ούτε αυτά τα πράγματα, τα οποία βγάζουν τους άπειρους από το δρόμο τους και τους γκρεμοσακίζουν. Εσύ νομίζεις ότι εκείνος καταβάλλεται από τις συμφορές; (Αντίθετα) τις χρησιμοποιεί! Ο Φειδίας δε γνώριζε να φτιάχνει αγάλματα μόνο από ελεφαντόδοντο· έκανε επίσης και από χαλκό. Αν έδινες σε εκείνον μάρμαρο, αν ευτελέστερο υλικό, θα έκανε τέτοιο (άγαλμα), το οποίο θα μπορούσε να γίνει άριστο από εκείνο (το υλικό).

Γιατί, ανόητε άνθρωπε, δεν σωπαίνεις, για να πετύχεις αυτό που θέλεις; Αλλά λες πως σου αρέσει η αρχαιότητα, γιατί είναι τιμημένη και καλή και σεμνή. Έτσι λοιπόν να ζεις, όπως οι αρχαίοι άνδρες, αλλά να μιλάς έτσι, όπως οι άνδρες της εποχής μας· και να' χεις πάντα στη μνήμη και στην καρδιά σου αυτό που γράφτηκε από τον Γάιο Καίσαρα:

B1.

- i) Λάθος
- ii) Σωστό
- iii) Σωστό
- iv) Σωστό
- v) Λάθος

B2.

εμπειρία- imperitos
πρέσα- premi
αντίκα -antiquissimi
πειθώ- fiducia
κουλούρα-coluisse

ΑΡΕΙΤΟΛΜΟ

Δάφνη - Αγ. Δημήτριος

Γ1.

paupertatem

eius rei

vos

praeceps

ebur

vilis materiae/ materiei

talia

viros

priores

plus

tempora

inopum/ egentiorum

Γ2.

prohibebitis

avertendae

pressum fore

obferris/obferre, obfereris/obferere & offerris/offerre, offereris/offerere

potuerit

dic

locuturos esse

cultum iri

scitote

intellecturi sint

vult, velle

putatus esset

sunto

Δ1α.

ΑΡΕΙΤΟΛΜΟ

praecipites: κατηγορούμενο του εννοουμένου αντικειμένου imperitos

malis: απρόθετη αφαιρετική του ποιητικού αιτίου στο premi

optimum: κατηγορούμενο στο quale από το συνδετικό fieri

cum suis: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της κοινωνίας στο locuti sunt

se: υποκείμενο στο ειδικό απαρέμφατο *metui*, ταυτοπροσωπία, λατινισμός του ειδικού απαρεμφάτου, άμεση αυτοπάθεια

amicorum: γενική αντικειμενική στο *inopes*

Δ1β.

ut consequāris: δευτερεύουσα επιρρηματική τελική πρόταση, που λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του σκοπού στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το *taces*. Εισάγεται με τον τελικό σύνδεσμο *ut*, γιατί είναι καταφατική. Εκφέρεται με υποτακτική, γιατί ο σκοπός στα λατινικά θεωρείται πάντα μια υποκειμενική κατάσταση. Συγκεκριμένα, με υποτακτική ενεστώτα (*consequaris*), γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (*taces*) και αναφέρεται στο παρόν-μέλλον. Υπάρχει ιδιόμορφη ακολουθία χρόνων, γιατί ο σκοπός είναι ιδωμένος τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή (συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση) και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του.

Δ2α.

i) Ο υποθετικός λόγος που δίνεται αποτελείται από την δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική πρόταση «**Si marmor illi obtulisses**» και την ελλειπτική δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική πρόταση «**si viliōrem materiam**» με εννοούμενο το ρήμα *obtulisses*. Εισάγονται με τον υποθετικό σύνδεσμο *si* (διότι είναι καταφατικές) και εκφέρονται με υποτακτική υπερσυντέλικου (*obtulisses*). Η απόδοση του υποθετικού λόγου είναι το *fecisset* της κύριας πρότασης που είναι, επίσης, υποτακτική υπερσυντέλικου. Πρόκειται για ευθύ, σύνθετο (αφού διαθέτει δύο υποθέσεις) υποθετικό λόγο που ανήκει στο β' είδος και εκφράζει υπόθεση αντίθετη στην πραγματικότητα στο παρελθόν.

ii) Υπόθεση δυνατή ή πιθανή:

Si marmor illi obferas/offeras, si viliōrem materiam, faciat tale.

Δ2β.

quod Tarquinius dixisse fertur exulans

Έχουμε άρση του λατινισμού του ειδικού απαρεμφάτου, γιατί αυτό πλέον εξαρτάται από λεκτικό ρήμα παθητικής φωνής και στην περίπτωση της ταυτοπροσωπίας ταυτίζεται το υποκείμενο του απαρεμφάτου και του ρήματος και επομένως δηλώνεται σε ονομαστική πτώση.